

Ocena knjige
Ivan Pregelj:
MATKOVA TINA

Kratko predstavi vsebino literarnega dela

Delo govori o Tininem prečudnem romanju v Gorico. Večer pred tretjim petkom v aprilu leta 1714 se skupina ljudi odpravi iz Tolmina proti Gorici, da bi bili priče sodbi voditeljev kmečkega upora. Med romarji je bil tudi Volčan Matko, oče Tine. Tina enkrat pred začetkom novele zanosi z Janezom, voditeljem upora. Tina se tudi odpravi na pot a nekaj časa za skupino saj bi ji drugače njen oče oporekal hoji, ker je bila že v sedmem mesecu nosečnosti. Oče sredi poti opazi, da Tina hodi za skupino in sklene, da jo bo počakal a ker je preveč pijan v jarku zaspi in Tina gre neopažena mimo njega. Med potjo se večkrat zgrudi a svojo moč črpa iz volje. Neskončno si želi priti do Gorice in še zadnjič poljubiti Janezovo glavo. Med potjo ji v Solkanu pomaga starka, ki ji da piti mleko. Tina končno pride do Gorice a je prepozna saj je Janez že ubit. Prebija se skozi množico ljudi in ko pride do njega jo s »porco« ozmerja vojak, ki straži ude njenega izbranca. Tina odide v cerkev kjer moli in prenoči. Naslednje jutro, se okrepča s kozarcem vina, nato pa se odpravi nazaj domov. Pot nazaj jo tako izčrpa, da se v Ročinu vleže pod drevo in v krikih in molitvah h »gospoj nebes« rodi otroka sama pa umre. Njene krike slišijo Ročinjske žene, ki poskrbijo za otroka.

Kritično sooči dve literarni osebi

Tina je precej pobožna in popolnoma zaverovana v Boga, saj so še njene, če se tako izrazim, poslednje besede molitev. Je čisto sama, brez podpore družine ali moža, povrh vsega pa še noseča. Znajde se v izjemno težkem položaju, a še vedno najde toliko moči, da se odpravi na pot v upanju, da še poslednjič vidi svojega zaročenca. Ostali ljudje Tino prezirajo, saj je v tistih časih biti samohranilka bilo greh in je bila zaničevana. Prepuščena je popolnoma sama sebi, a tudi v najhujših trenutkih je mislila samo na Boga in svojega otroka. Posledično se mi zdi Tina zelo tragična in hkrati močna kot oseba. Spoštujem jo, ker je tudi v položaju, v katerem bi večina obupovala in mislila na samomor, zbrala dovolj moči in se osredotočila na tisto, kar je bilo resnično pomembno – svojega otroka. Na kratko bi lahko torej rekli, da je Tina pobožna, vztrajna in vdana izvoljencu.

Matko je tipičen predstavnik nižjega sloja prebivalstva, ki mu največji smisel v življenju predstavlja pijača. Je zelo plitek in katastrofalen oče. Zanimarja hčer, čeprav jo na koncu išče, a to se zdi kot nagonska reakcija, ne pa kot znak ljubezni in skrbi. V družbi puntarjev pa je seveda, tako kot vsi pijančki, družaben in zgovoren in razumljivo najpametnejši. Nezmožen se je zavedati najosnovnejših dejstev ali sprejeti kakršno koli odgovornost.

Kateri dogodek se najbolj ujema z zgodovinskimi dejstvi? Utemelji!

Vse razen dejanske Tinine poti je zgodovinsko potrljivo. Delo govori o tolminskem kmečkem upor leta 1713. Upor je trajal 2 meseca ter zavzemal območje Tolminske vse do Istre. Uporniki so bili proti zemljiškim gospodom in zavzemali so se za ukinitve davka na meso in vino. Upor so zatrli Krajišniki, ki so bili prav v ta namen poslani iz Vojne krajine.

Ali bi delo ponudil sošolcem v branje?

Delo bi vsekakor koristilo marsikomu. Je relativno kratko in zgodba je zanimiva. Priporočal bi ga vsakomur, ki želi izvedeti kaj več o tolminskem upor ali pa bi rad izvedel ozadje, kako so ljudje doživeli upor.

Razmišljanje o prebranem delu

Delo Matkova Tina mi je dokaj všeč saj napetost v knjigi ne niha ampak se stopnjuje. Tina je resnično z dušo in telesom predana svojemu cilju in spoštujem to njeno moč, s katero je premagala vsako svojo bolečino.